

ספר
אסופות
רבינו חיים הלוי

חידושים וביאורים
שאלות ותשובות ביאורים בהגדה
על סדר

זרעים מועד
נשים

מאת רבינו הגדול הגאון החסיד
רבן ומאורן של ישראל

מרן רבינו חיים הלוי זצוק"ל
סאלאווייציק

אזהרה חמורה

היות והושקע בספר זה דמים תרתי משמע, עמל רב ומפרך של ימים ושנים, באיסוף החומר ועיבודו, ע"כ עפ"י דין תורה הננו אוסרים להעתיק מספר זה בכל צורה שהיא שיש בה כדי לפגוע במכירת הספר, ויש בזה משום השגת גבול, וגרימת נזק.

ולהשומעים תבא עליהם ברכה
המלכה"ד

אוצרות התורה
אוצרות השות

פניה ובקשה

בדעתינו להוציא לאור בעזרת השי"ת ח"ב של ספר זה, ועוד, ע"כ אנו פונים ומבקשים ומתחננים שכל מי שיש בידו איזה חידו"ת ממרנן ורבנן לבית בריסק, נא לשלוח או להודעינו כדי שנדפיסם בעזרת השי"ת בל"נ בכרך הבא, לזיכוי הרבים.

תודה מראש
המלכה"ד

053-308198

©

כל הזכויות שמורות

נדפס בארץ ישראל
printed in e. israel

הקדמה

מיוחדת משנתם של גאוני בית בריסק בעומק הסברא ובבהירות ההבנה, ומאז גלי' מרן הגר"ח לדרעי' ונפל נהורא בבית מדרשא, וע"י ספריו ותלמידיו, הושפעו כל מרכזי התורה במדה זו או אחרת מאור תבונתו ושיטת לימודו המזוקקה כידוע לכל תופסי תורה די בכל אתר ואתר.

ברם גולת כותרתה של הבית הגדול הזה לתורה ולתעודה מאז **מרן הבית הלוי זצ"ל** ובנו **מרן הגר"ח זצ"ל** ונכדו ממשיך דרכו **מרן הגרי"ז זצ"ל** ובניו הגאונים אחריו היתה והינה בקשת האמת הצרופה והמזוקקה שבעתיים, שהיתה רוח אפם ונר לרגליהם בבחינה אחר בחינה וזיקוק אחר זיקוק עד דכדוכה של נפש ממש, ומשום כך הגיעו לקצה הקיצוניות גם בדקדוק והרצאת ומסורת הדברים שיהי' מנוקה מכל תערובת של מה שאינה סולת נקי', ודברים שאינם מבוררים כל צרכם.

אוצרות התורה
אוצרות השות

כמו שמובא בספר **בית אב** (פרשת במדבר) זכינו לראות אצל **מרן זצ"ל** עוצם הפחד מכל טעות בהל' דעות, החשש מכל הגדרה לא נכונה, ואיך דקדק לפרש כל עניני תורה ויראה **בדקדוק עצום ונורא**, ודן ברותחין כל דבר שאיננו נכון **הכל מהכרת גודל אמיתה של תורה**.

והנהגה זו דרשו בבית מדרשה של בריסק מהפסוק (מלאכי ב' ז') "כי שפתי כהן ישמרו דעת ותורה יבקשו מפיהו, כי מלאך ה' צבאות הוא" - בזה נאמר לנו טבעו ומהלך חייו של מקבל התורה ומעתיק השמועה מדור לדור, היינו שהוא דוגמת **מלאך**, כי המלאך שליחותו היא עצם מהותו ומשמרתו, והפעולות שהופקד עליהם הם כל כולו, וכל קיומו ותכליתו נועדו למטרה אחת ויחידה שיוכל להשיב אמרים לשולחו: **עשיתי שליחותך!**

ולא תתכן ולא נוכל להעלות בדעתנו שיוסיף המלאך איזה דבר או יגרע או ישנה זיז כלשהו משליחותו. לא מדעתו וסברתו, ולא מאיזה נגיעות שתהיינה לו, כי כל מציאותו וקיומו של המלאך הוא רק לעשות שליחותו, וכל דעתו וכל הנגיעות שלו הן רק למלאות השליחות ובכל שינוי וסטיה אין הוא **מלאך**.

ככל הדברים האלה צריך לשמור נפשו מאוד מקבל התורה ומעתיקה מדור לדור שלא להוסיף מדיליה ולא לגרוע, ואפילו שלא לסבור סברא מנפשיה, עד שיוכל להחליט עליה בבירור - **כי כך קבלתי מפי רבי שקבל מרבו עד למשה בסיני**.

ולזאת כל רבי ומג"ש וראש ישיבה אינו רק מלמד לתלמידיו תורה ומעש"ט, אלא הוא חוליה בשרשרת קבלת ומסירת התורה מדור לדור, וזה היסוד של מושג וענין "המסורה" בלימוד התורה, סיפר אחד מתלמידי מרן הגר"ז זצ"ל: נקלענו פעם לביתו, הקדמת הרמב"ם ל"ד החזקה היתה פתוחה לפניו, והוא עמד על הכפילות והחזרה המופלאים של שלשלת מסירת התורה, בראשונה מונה הרמב"ם את סדר הדורות למן מרע"ה ועד חתימת התלמוד, ושוב הוא חוזר ומונה את הדורות מרב אשי עד למרע"ה.

ההסבר לכפילות זו כך פירש בהתלהבות נעוץ בסיום הדברים, הרמב"ם מסיים: ומשה רבנו מפי הגבורה נמצא שכולם מד' אלוקי ישראל, לומר, כי הדברים על שלשלת קבלת התורה אינם סיפור על שמות החכמים ועל סדר המסורה, אלא הגדרת רוממותה ויעודה של תורה, שלשלת הקבלה היא צורת תלמוד תורה כשכל דור דרך הדורות הקודמים עומד מול נותן התורה, וכולם מד' אלוקי ישראל.

ומסופר שפעם נשאל תלמידו המובהק של מרן הגר"ח זצ"ל בתקופת וולוז'ין, **הגאון רבי ברוך בער ליבוביץ זצ"ל**, מדוע הוא מעריך כ"כ את תורת רבו ומעדיפה על תורתן של גדולי הדור האחרים, ענה ואמר:

"אדם ההולך ממקום למקום, בוחר תמיד ללכת בדרך המלך, הסלולה והרחבה המנחה במישרין למחוז חפצו, וכשדרך המלך התקלקלה עד שקשה לעבור בה, אז הוא מוכרח ללכת סחור סחור ולהגיע בדרך עקלתון למקומו.

מקובלני דכשם שהתורה ניתנה למשה מסיני כך נמסר לו גם אז דרך לימודה, הדרך הראשית והנכונה להביא את ההולך בה ישר למחוז חפצו, בלי כל סטיה ונטיה לארחות עקלקלות, אולם במשך הזמן נסתלפה הדרך הנבחרת ונשתבשו שביליה, עד שבא מורי ורבי (מרן הגר"ח זצ"ל) והצליח לפשט את העקמומיות וליישר את הדרך עד שהחזיר את העטרה ליושנה, דרך רבינו היא הדרך האמיתית ותורתו תורת אמת..."

ולכן הקפידו כ"כ בבית בריסק על כל תג ותג, כדי שהמסורה תועבר בשלימותה מדור לדור כנתינתה מסיני, ומסופר כשהגאון רבי איסר זלמן זצ"ל רצה להשפיע על אחד מתלמידיו שילך ללמוד אצל מרן הגר"ז זצ"ל אמר לו "ער האט א ריינע תורה" תורתו של מרן הגר"ז היתה מגופה ב"ג נפה, ומזוקקת מכל סיגיה, כששמעו אותו אומר דבר תורה שמעו. איך האמת מדברת מתוך גרונו.

סיפר הרה"ג ר' שרגא גרוסברד זצ"ל לא' מתלמידיו, שבימי בחרותו עבר עם הרה"ג ר"צ מרקוביץ שליט"א והרה"ג ר"א משקובסקי לקמניץ ללמוד מסכת "יבמות" אצל ר' ברוך בער. שיעור של ר' ברוך בער היה נגמר באפיסת כוחותיו וישב במקומו נשען על ב' סטנדרים ועונה ללא קול לבחורים שצבאו עליו להקשות על השיעור.

אחרי שיעור בענין "אין איסור חל על איסור" ניגש אליו ר' שרגא ואמר לו, שיש כאן חידוש של ר' שמעון. שאלו מהו, א"ל שאע"ג שאין איסור חל על איסור אבל בכל זאת סיבת האיסור ישנה (כלומר שסיבת האיסור זה מה שבמציאות יש בב"ח ואף שזה בשר נבילה ואין איסור חל על איסור).

קפץ רב"ב ממקומו כאילו ^{אחרי חידושי} ^{אוצרות התורה} חל כוחות חדשים, או שלא אמר שיעור מעולם, וצעק שאין כזה דבר סיבת האיסור, שאלו ר' שרגא א"כ איך אומרים שעבר ב' איסורים בבשר בחלב של נבילה, א"ל דלק"מ שאע"פ שאין איסור חל על איסור אבל החפצא של האיסור נמצא...

סיים ר' שרגא את הסיפר, ואמר לתלמיד: - לכשתבין את ההבדל בין סיבת האיסור לחפצא של האיסור תבין את ההבדל בין הגאון רבי ברוך בער לרבי שמעון. הרי שאין דקדוק ההגדרה הוספה או מעלה על עצמותה של הסברא, אלא הינה חלק ממהות הסברא ממהות החידוש, טול מלה זו והכנס במקומה אחרת, ונמצא פנים חדשות באו לכאן, לכן כ"כ הרבה דקדקו על כל אות ואות בבית מדרשה של בריסק.

הגאון רבי יעקב קמינצקי זצ"ל דיבר פעם עם בנו על שיטת לימודה של בריסק, בתוך הדברים דיבר עמו על אחד הדברים המייחדים את שיטת בריסק הינו הדיוק הרב בלשון, ובכל פרט ופרט, ואמר: שאם היה משהו מוסר למרן הגר"ח זצ"ל דבר שמטין בשמיה בבי מדרשא שלא בלשונו המדוייק, היה רבי חיים פשוט מתכחש לו, ואומר שלא אמר דבר כזה.

וסיפר על כך רבי יעקב, שהיה לו ידיד בשם ר' מנדל שוק, שנסע פעם ברכבת עם מרן הגר"ח בשנת תרע"ז, ניגש אליו ר' מנדל ואמר, שאומרים בשמו תירוצ' על קושית הבית יוסף למה חוגגים שמונה ימי חנוכה, בעוד שהיה שמן בפך כדי הדלקת יום אחד, והוא שכדי לצאת חובת הדלקה, היו צריכים שמהשמן עצמו תאיר המנורה ולא מדבר ניסי, ולכן היה צריך השמן ההוא להשרף באופן איטי וניסי, גם ביום הראשון, כדי שישאר ממנו גופו לשאר הימים.

מרן הגר"ח הגיב על תירוץ זה באומרו: "התירוץ הוא תירוץ יפה, אבל אני לא אמרתי אותו"...

כהשיג ר' מנדל שוק לביתו בסלבודקה, הוא היה גם תושב העיר, וגם למד בישיבה המפורסמת שם, סח לאביו שפגש באקראי במרן הגר"ח ברכבת, ואביו העביר את הידיעה למרן הגאון רבי ברוך בער ליבוביץ זצ"ל, שהיה אז ראש ישיבה בכנסת בית יצחק שבעיר, ר' ברוך בער ביקש מיד שהבחור מנדל יבא אליו, וכשבא, שאלו רבי ברוך בער על רבו מרן הגר"ח.

בתוך הדברים סיפר הבחור על חילופי הדברים שהיו בינו למרן הגר"ח, ור' ברוך בער היה תמה ואמר: "איך יתכן שהרבי אמר שלא הוא אמר תירוץ זה, הלא אני בעצמי שמעתי תירוץ זה ממנו", - המשיך רבי יעקב ואמר - הפשט בסתירה הזו היא, מכיון שר' מנדל לא דייק בלשון שבו השתמש מרן הגר"ח, הכחיש רבי חיים את שייכותו לתירוץ הזה.

משוב חביבות הדברים והחידושים של מרנן ורבנן מבית הלוי זצוק"ל, רשמו אותם השומעים במחברותיהם, וכמובן כ"א כפי הבנתו, עד שנתחדש עי"כ המושג לגבי תורתה של בריסק "כתבי תלמידים", השוני בין הכתבים למקור, פשוט לכל בר בי רב דחד יומא, אבל עם זאת אין לזלזל כלל בכתבים הללו היות ויש גם בהם חידושים וסברות נפלאות, ובכוחם לפעמים להאיר נקודות וסברות שנאמרו ונכתבו בספרו ובספרי בניו ותלמידיו, כמו שרואים אנו ש"שיעורי רבי ברוך בער" (שיצא לאור ע"י נכדו בארצות הברית) ג"ח מסייעים הרבה מאד להבנת הנאמר והנכתב בספרו ^{אוצרות התורה} ^{אוצרות התורה} ברכת שמואל".

וע"כ יש ליחס ל"כתבי התלמידים" את החשיבות הראויה להם, וחלק נכבד מחיבור זה הוא מכתבי תלמידים שהגיעו לידינו בס"ד, וחלקו הינו אסופה וליקוט מספרים שהביאו את דבריהם של מרן הבית הלוי ובנו מרן הגר"ח זצוק"ל. השתדלנו מאד שכל הדברים המובאים בחיבורינו יהיו דברים חדשים שאינם מודפסים בספרים השייכים והמיוחסים למרן הבית הלוי והגר"ח זצוק"ל. והרבה חידושים שהיו בידינו מכל מיני מקורות וכשראינו שהם כבר באו בכתובים השמטנום, חוץ מהדברים הבאים בתוספת או שינוי שיש בו ממש.

כאן המקום עמי להודות להרה"ג רבי שמואל דויטש שליט"א ראש ישיבת קול תורה, שעבר על הספר והעיר הערותיו החשובות, ואם ח"ו ימצא איזה דבר

שאינו ראוי להאמר וכדו' יתלו החסרון בהמלבה"ד ולא בראש הישיבה שליט"א.

וזאת למודעי הערות בשולי העמוד נכתבו רובם ע"י ת"ח מופלגים החפצים בעילום שמם ורצונם זהו כבודם, שעברו על הספר והעירו את הערותיהם, וביניהם הרה"ג ר' עזריאל טאובר שליט"א מחבר ספר "ברכת הבית" עמ"ס חלה שנדפס עם הספר המפורסם "חלת לחם" לא' מהקדמונים, שנדפס מחדש באותיות מאירות עינים.

הערות באו אך ורק להערה והארה בעלמא, בבחינת תן לחכם ויחכם עוד, ונכתבו אך ורק בדרך אפשר וכמראה מקום להרחיב את הדברים, ואם ח"ו המצא תמצא איזה דבר אשר לא כדת, איתי תלין משוגתי, ושגיאות מי יבין, וחס ושלוש לא עלתה על דעתי לחלות הדברים הללו בכוונת מרן הגר"ח זצ"ל, אלא בבחינת תורה היא וללמוד אנו צריכים.

פותחים בכבוד אכסניא של תורה ה"ה כולל חושן משפט "שירת דוד" אשר בו אני זוכה לחסות, ובמיוחד לראש הכולל הרה"ג ר' שאול יהודה הנדלס שליט"א אשר עמל בכל כוחותיו להצלחת בני החבורה בתורה ויר"ש, יהי רצון שיקויים בו ברכת רבנן, עולמך תראה בחיך ואחריתך לחיי העוה"ב וכו' לבך יגה תבונה, פיך ידבר חכמות וכו', עיניך יאירו במאור תורה, ופניך יזהירו כזוהר הרקיע אכ"ר.

וברכה מיוחדת למנהל הכולל אוהב תורה הרב בנימין יהודה מאירוביץ שליט"א המתמסר במסירות מיוחדת להחזקת והצלחת אברכי הכולל שיוכלו לעמול בתורה במנוחת הנפש, זכות התורה תלויהו, ובכל אשר יפנה יצליח ויזכה לראות בנים ובני בנים עוסקים בתורה ובמצות, וימלא ה' כל משאלות לבו לטובה אמן.

וכאן המקום עמי להודות להני תרי צנתרא דדהבא אוהבי תורה ומצות, האחד הרב ר' לייב פינטער שליט"א מחבר הספר היקר והנפלא "נחלת צבי" על התורה, וכן הספר הנפלא במאד "דברי ישועה ונחמה", שמבדרין מיליה בבית מדרשא, ומשנהו אחיו הרב ר' שמואל שמעלקא פינטער שליט"א נשיא כולל חושן משפט "אור יצחק" ביקאווסק, שבזכותם ועזרתם הרבה והנפלאה יוצא ספר זה לאור. וזכות מרן הגר"ח זצוק"ל ילווה אותם שבכל אשר יפנו יצליחו הן ברוחניות והן בגשמיות, וימלא ה' כל משאלות לבם לטובה בבריאות הגוף והנפש עד ביאת ינון במהרה בימינו אמן.

אסופות רבינו הקדמה חיים הלוי

בצאתי מן הקודש אפרוש כפי בהודאה על העבר לאלוקי מרום, על אשר
זיכני להוציא לאור עולם מתורתו של מרן הגר"ח זצוק"ל, ואני תפילה ובקשה
שכן יעזור לי השי"ת שאזכה לשבת באהלה של תורה לאורך ימים ושנים
טובות כבקשת דוד המלך ע"ה "שבתי בבית ה' כל ימי חיי לחזות בנועם ה'
ולבקר בהיכלו" מתוך בריאות הגוף והנפש בהרחבה ונחת דקדושה אכ"ר.

י. הרשקוביץ

מסכת ברכות

משניות פאה

כח סימן א' בענין זורע שדה של הפקר

משניות דמאי

כט סימן א' בענין עציץ נקוב לתרו"מ

משניות כלאים

ל סימן א' בענין שעטנו

משניות שביעית

לא סימן א' מכירת הקרקע לעכו"ם בשמיטה

לג סימן ב' בענין איסור זריעה בשביעית

לד סימן ג' בענין סחורה במינים טמאים

משניות חלה

לה סימן א' בענין אפית מצות מחדש

משניות ביכורים

אוצרות השורה
אוצרות השות

לו סימן א' בדין גר מביא וקורא

לז סימן ב' בענין נטמאו הביכורים בעזרה

לז סימן ג' בענין הפרשת תרומה קודם

לז סימן ד' בדין אנדרוגינוס

מסכת שבת

לט סימן א' בענין הוצאה מרשות לרשות

סימן ב' בענין תענית חלום על החולם או על

הנחלם מ

א סימן א' בענין גדלות

סימן ב' בענין פסוקים שאין עליהם תרגום (בית

הלוי) א

א סימן ג' בענין תפילת חזקיהו (בית הלוי)

ב סימן ד' בענין ברכת התורה

ה סימן ה' בענין חיוב ג' פרשיות בק"ש

ו סימן ו' בענין מצות זכירת יציאת מצרים

ז סימן ז' בענין מצות צריכות כונה

ט סימן ח' בגדר מצות אמונה

י סימן ט' בענין הלל

יב סימן י' עומק דקדוק לשה"ק (בית הלוי)

יב סימן י"א בענין אבל בהנחת תפילין

יד סימן י"ב בענין הנאת לבישת כלאים

טו סימן י"ג בענין תפילה דאורייתא

יד סימן י"ד טעה בהבדלה בתפלת תשלומים

סימן ט"ו בענין סמיכת גאולה לתפילה ותפילה

בציבור יט

סימן ט"ז שכח יעלה ויבא בחוה"מ ובר"ח כ

סימן י"ז ביאור תפילת חנה (בית הלוי) כא

סימן י"ח בענין לובש תפילין ונושא תפילין מי

מהם קודם להיכנס לבהכ"נ (בית הלוי) כא

סימן י"ט בענין הזכרה בברכת מעין שלש כב

סימן כ' פדיון הבן ומעריב הי מינהו קדים כג

סימן כ"א בענין עשית חופה בבית הכנסת כד

סימן כ"ב בגדר ב"ד לקידוש החודש כח

מסכת פסחים

סימן א' בענין הנ"מ בין הדיוט להקדש בדבר הגורם לממון	סח
סימן ב' דבר הגורם לממון כשהחפץ בעין ע	
סימן ג' בענין דבר הגורם לממון בקבלת אחריות בלי קבלת שמירה	ע
סימן ד' בענין ביטול בעת שריפת החמץ	עד
סימן ה' בענין עשאו הכתוב כאילו ברשותו	עה
סימן ו' בענין המקדש בחמץ ערב פסח	עו
סימן ז' בגדרי מצות פדיון הבן וברכתו	עז
סימן ח' בענין נתינת נבילה לגר	עט
סימן ט' בענין אבר מן החי אי מותר בהנאה (בית הלוי)	עט
סימן י' בענין ריפוי מע"ז	עט
סימן י"א בענין מכירת חמץ	פ
סימן י"ב בענין חמץ שעבר הפסח	פג
סימן י"ג בענין לאו דלא תאכל עליו חמץ	פג
סימן י"ד בענין דבר שיש לו מתירין בחמץ (בית הלוי)	פד
סימן ט"ו בענין הכשר כלים לפסח	פד
סימן ט"ז הגעלה בכלי חרס מצופה מתכת	פה
סימן י"ז באיזהו חיוב שמירה עובר בב"י	פז
סימן י"ח בענין שיעור שתיה ואכילה	פז
סימן י"ט בענין מצה עשירה	פח
סימן כ' בענין אמירת לשם מצות מצוה	פט
סימן כ"א בענין מצות מכונה	פט
סימן כ"ב בענין קלח שלם פחות מכוית	צ

סימן ג' בענין בדיקת בגדיו ערש"ק	מא
סימן ד' בענין שכר שבת	מב
סימן ה' תירוץ קושית הב"י בחנוכה	מג
סימן ו' בענין זמן שבת ביפאן	מד
סימן ז' בענין מתעסק ומלאכת מחשבת	נא
סימן ח' בענין פס"ד דלא ניהא ליה	נב
סימן ט' בענין עציץ נקוב גבי שבת ותר"מ	נג
סימן י' בענין יש אוכל אכילה אחת וחייב ארבע חמאות	נו
סימן י"א בענין קטן העושה ע"ד אביו בשבת	נו
סימן י"ב בענין מים שהוחמו בשבת	ס
סימן י"ג בענין הק"ו ממילה לפיקו"נ שדווחה	ס
שבת	ס
סימן י"ד בענין מילה בלילה ובתוך זמנו	סא
סימן ט"ו בענין אמירה לעכו"ם במלאכה דרבנן	סב
(בית הלוי)	סב

מסכת עירובין

סימן א' בענין רובו ואינו מקפיד	סב
סימן ב' לחי נראה בחוץ ולא נראה בפנים	סב
סימן ג' כל הבורח מן הכבוד	סג
סימן ד' בענין פרוץ כעומד	סד
סימן ה' בענין אכל פומיתא	סד
סימן ו' בענין שכחו לעשות עירוב בסוכות	סו
סימן ז' בענין חומרא במנהג כהלכתא	סו
סימן ח' היינו למדין צניעות מחתול	סז

מסכת ראש השנה

סימן א' בדין כפיה על המצוות	קיג
סימן ב' חמישים שערי בינה	קיג
סימן ג' בענין כוונת שומע ומשמיע	קיד
סימן ד' בגדר מצות תקיעת שופר	קיד
סימן ה' בענין מלכויות וזכרונות שופרות	קטו
סימן ו' בענין הלל בר"ה	קטז

מסכת יומא

סימן א' בענין עבודת כהן גדול	קיו
סימן ב' בענין פיגול בדבר שאין לו מתירין (בית הלוי)	קיח
סימן ג' בית השותפין לענין מזוזה (בית הלוי) קיח	קיח
סימן ד' בענין עבודתו מחנכתו	קיט
סימן ה' בענין קרבן שעיר לעזאזל	קכ
סימן ו' כל אדם לא יהיה באהל מועד	קכ
סימן ז' בענין חיוב עבודת יום הכפורים	קכ
סימן ח' בענין הקטיר בהיכל	קכא
סימן ט' בענין פרישת כ"ג ואיש עתי	קכא
סימן י' בענין עבודת יום הכיפורים דוחה איסור אכילה	קכג
סימן י"א בענין לבישה שאין בה הנאת חימום (בית הלוי)	קכג
סימן י"ב בגדר עד שירצה את חברו	קכג
סימן י"ג בענין תשובה	קכה
סימן י"ד בענין מצות וידוי ביוהכ"פ	קכו

סימן כ"ג בענין ושמרתם את המצות	צב
סימן כ"ד בענין תערובת חמץ	צג
סימן כ"ה בגדר טעם בעיקר	צד
סימן כ"ו בענין תערובת חמץ שאינו ראוי למאכל אדם	צה
סימן כ"ז אזהרת ביזה ונחלה לשבט לוי	צו
סימן כ"ח מתוך שלא לשמה בא לשמה	צז
סימן כ"ט בענין השומע את שם המפורש	צח
סימן ל' בענין ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד	צט
סימן ל"א אין מחשבת אוכלין בזריקה	ק
סימן ל"ב בענין טעה בדבר מצוה בספק	קא
סימן ל"ג בענין מוכר עולתו ושלמיו לאחר	קא
סימן ל"ד בענין פסול אתני בקרבן פסח	קב
סימן ל"ה בענין אין טמא מת מביא קרבן	קג
סימן ל"ו בגדר הדין דדרך רחוקה לשי' רש"י והרמב"ם	קג
סימן ל"ז אמירת הלל בבהכ"נ בליל פסח	קד
סימן ל"ח ישראל מומר באכילת קרבן פסח	קה
סימן ל"ט בענין מצה ומרור הוקשו לפסח	קז
סימן מ' בענין מצות ד' כוסות	קח
סימן מ"א בענין שמירת האפיקומן	קט
סימן מ"ב באיסור אכילת מצה בערב פסח	קט
סימן מ"ג בענין סיפור יציאת מצרים	קט
סימן מ"ד בענין אכילת קרבן פסח ואפיקומן עד חצות	קיא

מסכת סוכה

סימן כ"ד בענין הורדת הכלים מהסוכה ביום

השביעי קמו

מסכת ביצה

סימן א' בענין ביצה שנולדה ביו"ט ונתערבה

באחרות קמו

סימן ב' בענין אין מבטלין איסור לכתחילה (בית

הלוי) קמו

סימן ג' דחיית קבורת מת משום כבודו קמח

סימן ד' מלמול והוצאה ביו"ט (בית הלוי) קמח

סימן ה' בענין בישול לקראים ביו"ט קמט

מסכת תענית

סימן א' בענין חפצא של ש"צ קמט

סימן ב' טמא בב' טומאות וטבל לאחת קנ

מסכת מגילה

סימן א' ביאור יגעת ומצאת תאמין קנב

סימן ב' בענין משלוח מנות ע"י שליח קנג

סימן ג' בענין קריאת התורה אי חובת יחיד או

חובת ציבור קנג

סימן ד' בענין שומע כעונה קנה

סימן ה' בענין האוחז ס"ת ערום קנו

מסכת מועד קמן

סימן א' בענין אמירה לסוחר שישהה הסחורה

לאחר חוה"מ קנו

סימן א' בגדר מצות סוכה קבו

סימן ב' גזול בסוכה ובקרקע (בית הלוי) קבח

סימן ג' בענין זה קלי ואנוהו קבט

סימן ד' היכי תמצי סוכה שנפסלה באמצע חג

הסוכות ממילא קל

סימן ה' בענין פטור מצטער מסוכה קלא

סימן ו' בגדר מצות סוכה הראשון קלא

סימן ז' בענין תוספת יו"ט בסוכות קלג

סימן ח' בענין מצות ישיבת סוכה קלג

סימן ט' בענין שאול והדר בד' מינים קלד

סימן י' בענין יאוש בגזילה קלה

סימן י"א בענין גזל עכו"ם קלה

סימן י"ב בענין שני אתרוגים א' כשר ואינו הדר

וא' ספק כשר והדר מה יטול קודם קלו

סימן י"ג בענין הדם שומה קלו

סימן י"ד בענין הדם קלז

סימן ט"ו בענין חזוית בפיתם האתרוג קלז

סימן ט"ז בענין הוספה על הד' מינים קלח

סימן י"ז בענין אתרוג של מעשר שני קלח

סימן י"ח סדר הנענועים דלולב בהלל קלט

סימן י"ט בענין ברכה עובר לעשייתו קמ

סימן כ' בענין אתרוג שביעית (בית הלוי) קמא

סימן כ"א בענין חילול הקדש קמג

סימן כ"ב בענין מתנה ע"מ להחזיר קמד

סימן כ"ג ביאור הגמ' ראיתי בני עליה והם

מועמים קמה

מסכת חגיגה

סימן כ"א בענין קיום מצות מילה בקמן קעא

סימן כ"ב בענין מעוברת שנתגיירה קעב

סימן כ"ג בענין עד המסייע קעב

סימן כ"ד בענין כל מקום שהאמינה תורה עד

אחד הרי הוא כשנים קעד

סימן כ"ה בענין נתינת כתב פטור לאשה שנאבד

לה הכתב קעד

סימן כ"ו בגדר מצות חליצה קעז

סימן כ"ז בענין חליצה בסנדל של איסור"נ קעז

סימן כ"ח בענין מהו המתיר ביבום קעח

סימן כ"ט בענין מים שיש להם סוף (תשובה)

מהבית הלוי) קעט

מסכת כתובות

סימן א' בענין אין אונס בגמין קפ

סימן ב' בדין אונס ביום אחרון קפג

סימן ג' בענין קיום התנאי באונס קפו

סימן ד' בענין אישתני דינא קפו

סימן ה' בענין היתר פס"ר דלא ניחא ליה (בית

הלוי) קפו

סימן ו' ביאור נוסח הברכה דמקדש עמו ישראל

על ידי חופה וקידושין קפז

סימן ז' בדין פתח פתוח ובגדרי ספק טומאה

ברה"י קפז

סימן ח' זכין לאדם שלא בפניו בגירות קצ

סימן ט' בענין גר קטן מטבילין אותו על דעת

ב"ד קצא

סימן א' בדין חיוב ראייה קנח

סימן ב' מצות הקהל בקמנים קנח

סימן ג' בענין עבד בברכת המצות קנט

מסכת יבמות

סימן א' ע"מ שלא תנשאי לפלוני לענין יבום קס

סימן ב' בענין לובש כלאים בציצית קס

סימן ג' בענין עשה דוחה לא תעשה קס

סימן ד' בענין החולץ ליבמתו וקדשה קסא

סימן ה' עו"ג ועבד הבא על בת ישראל קסג

סימן ו' בענין ערות שבטלה מקצתה קסג

סימן ז' פקיעת הזיקה בביאה פסולה קסג

סימן ח' בענין חזקת תפיסה בקרקע קסד

סימן ט' בדין אין איסור חל על איסור קסה

סימן י' בענין חילוק חטאות קסה

סימן י"א בענין הכונס יבמתו מעוברת קסו

סימן י"ב ערות אשת אח מאותה נפילה קסו

סימן י"ג בענין גר שטבל לקירווי קסו

סימן י"ד עבד אחר שיחרור קודם טבילה קסז

סימן ט"ו בענין טבילה בע"כ בעבד קסח

סימן ט"ז בענין עדים בקידושין ויבום קסח

סימן י"ז בענין כתוב גט לארוסתי קסח

סימן י"ח בענין אין קדושין תופסין בחייבי

כריתות קסט

סימן י"ט בענין עדים לחופה קסט

סימן כ' בענין אין עובר יורש קע

סימן י' בגדרי מיוג וחזקה בטענת משארסתני
 נאנסתי (בית הלוי) קצב
 סימן י"א כל קבוע כמחצה על מחצה דמי קצו
 סימן י"ב כיצד מרקדין לפני הכלה קצח
 סימן י"ג בדין טענת קטן קצט
 סימן י"ד בענין הודאה במקצת קצט
 סימן ט"ו בענין שטר שכתבו צריך לקיימו ר
 סימן ט"ז בענין ע"א בשטר רא
 סימן י"ז בדין מפי כתבם רא
 סימן י"ח בדין יכיר רב
 סימן י"ט דין ארבע מיתות רג
 סימן כ' בענין נתכוון להרוג את זה והרג את זהרג
 סימן כ"א מלקות וממון בעדים זוממין רד
 סימן כ"ב בענין שחיטה שאינה ראויה ומעשה
 שבת רה
 סימן כ"ג בענין בובוז יותר מחומש למצות עשה
 ולא תעשה רו
 סימן כ"ד הקדיש דבר שלא בא לעולם רז
 סימן כ"ה תנאי דאפשר לקיומי ע"י שליח רח
 סימן כ"ו בענין תנאי בנישואין רח
 סימן כ"ז בענין חזקת הגוף רח
 סימן כ"ח בענין תרתי לריעותא רט
 סימן כ"ט בדין לא ימכור יבם בנכסי אחיו רי
 סימן ל' בדין סילוק מירושה ותנאי ריא
 סימן ל"א בדין מוכר שטר חוב ומחלו ריג
 סימן ל"ב בענין שמירה בבעלים ריג
 סימן ל"ג ב' שטרות היוצאים ביום אחד ריד

סימן ל"ד בענין חזקת שוחט רטו

מסכת נדרים

סימן א' בדין דעת בנדרים וקנין רטו
 סימן ב' בענין לא אפטר מן העולם עד שאהא
 נזיר רטז
 סימן ג' בענין חיוב נשים בקרבן פסח ריז
 סימן ד' בענין ידות ריח
 סימן ה' בענין ידות לקידושין רכב
 סימן ו' האומר אשכים ואשנה פרק זה רכג
 סימן ז' מכלל הן אתה שומע לאו בתנאי רכג
 סימן ח' בענין התפסה בנדרים רכד
 סימן ט' בענין הרי עלי כבכור רכה
 סימן י' איסורי תורה אי הוי איסור חפצא או
 איסור גברא ^{אוצרות התורה}
^{אוצרות השו"ת} רכז
 סימן י"א בענין נדר על דבר מצוה רכח
 סימן י"ב בענין אסר ע"ע דבר בשבועה ואח"כ
 בנדר רכט
 סימן י"ג בענין נדרים רל
 סימן י"ד בענין אונס רחמנא פטריה רל
 סימן ט"ו בענין הכהנים שפיגלו במקדש רלא
 סימן ט"ז כל שאינו בזא"ז אפי' בב"א אינו רלב
 סימן י"ז בענין אמרה נטולה אני מן היהודים
 (בית הלוי) רלג

מסכת נזיר

סימן א' בענין טעות בנדר רלד

רסב	סימן י' בדין מזויף מתוכו	סימן ב' בענין מתנה על מה שכתוב בתורה רלה
רסד	סימן י"א בדין ספירת דברים בגט	סימן ג' בענין כל קבוע כמחצה על מחצה רלו
רסד	סימן י"ב בענין לשמה בכתיבת הגט	סימן ד' בענין שתי כיתי עדים שבאו בב"א רלט
רסד	סימן י"ג בדין כתב על גבי כתב	סימן ה' בענין מ' סאה במקוה ומעיין רלט
רסו	סימן י"ד נתינה בגט וזכיה באיסורי הנאה	סימן ו' בענין גילוח נזיר ע"י סם רמ
רסז	סימן ט"ו בענין כרות גיטא	סימן ז' בענין לממאות לאביו חסר רמ*
רסח	סימן ט"ז בגדר כח הגדה שבשטר	סימן ח' בענין טהרת מצורע רמא
רסח	סימן י"ז בענין נתינה בגט	סימן ט' בענין סתירה בנזיר רמג
רסט	סימן י"ח גדר בר חיובא דקטן	סימן י' בענין נצל גבילה רמג
רסט	סימן י"ט בענין גדול עומד ע"ג	סימן י"א בענין תגלחת נזיר רמד

ער	סימן כ' עכו"ם עביר אדעתא דנפשיה
רעא	סימן כ"א גט שכתבו עכו"ם או מומר
ערד	סימן כ"ב בענין נתן גט כמעטפה
ערה	סימן כ"ג בענין תרומה במחשבה
רעו	סימן כ"ד בדין ביטול הגט
רעז	סימן כ"ה בענין מקדיש חצי עבדו
רעח	סימן כ"ו בענין עדל"ת בציצית
רעח	סימן כ"ז הקנאת דבר שאינו ברשותו
רעז	סימן כ"ח ביאור שיטת הרמב"ם במוכר עבדו
רעט	לקנס
רפא	סימן כ"ט בענין עבד דאין לו יחוס
רפא	סימן ל' בענין חצי עבד וחצי בן חורין
רפב	סימן ל"א המקדש חצי שפחה וחצי בת חורין
רפב	סימן ל"ב בענין כתובת אשה בזיבורית
רפג	סימן ל"ג בענין רצון בגירושין
רפג	סימן ל"ד בענין תורם את שאינו שלו
רפד	סימן ל"ה בענין לשמה בכתיבת השם
רפה	סימן ל"ו שליח להובאה ושליח לקבלה בגט

אוצרות התורה
אוצרות השות

מסכת סוטה

רמו	סימן א' עדות מיוחדת בקינוי וסתירה
רמח	סימן ב' בענין פלגין דיבורא
רנ	סימן ג' בענין שבועות סוטה
רנ	סימן ד' בלימוד מסוטה לשאר ספק טומאה
רנ	סימן ה' בענין לימוד התורה (בית הלוי)

מסכת גיטין

רנא	סימן א' בענין שני עדים בשטר
רנב	סימן ב' בענין עדי מסירה
רנב	סימן ג' בענין עדי מסירה כרתי
רנג	סימן ה' בענין כיבוש סוריא
רנד	סימן ו' בענין קדושה ראשונה קדשה לעתיד לבוא
רנה	סימן ז' בענין פלגין דיבורא
רנח	סימן ח' בדין עצמך ונכסי קניין לך
רסב	סימן ט' בענין נתינת הגט בפני עדים

סימן ל"ז בדעת הרמב"ן דל"א חזקה מגברא
לגברא
סימן ל"ח בדין תנאי דמעכשיו רפח
סימן ל"ט תנאי דמעכשיו אי בעי כב"ג וב"ר רצ
סימן מ' בענין נתינת הגט רצא
סימן מ"א בענין כתב בכתב ידו רצב
סימן מ"ב בענין דו"ח בשטר רצב
סימן מ"ג כתב בכת"י ואין עליו עדים רצב
סימן מ"ד בגדר אם נשאת לא תצא רצג
סימן מ"ה בענין כנויים ושמות בגט רצד

מסכת קידושין

סימן א' בענין שוה כסף ככסף רצט
סימן ב' בדין פדיון הקדש ש
סימן ג' בדין קנין חליפין בקידושין שב
סימן ד' בענין כתיבה מדעת בעל השטר שג
סימן ה' בענין דברים הנקנים באמירה דש
סימן ו' הקיאות הנצרך כדי לדרוש ק"ו דש
סימן ז' בענין הענקה במוכר עצמו שה
סימן ח' בהא דאין בע"ח גובה מהענקה שה
סימן ט' בענין עכו"ם יורש את אביו שו
סימן י' בענין יעוד לבנו גדול שז
סימן י"א בענין הני כהני שלוחי דידן או דרחמנא
(בית הלוי) שז
סימן י"ב בענין גרושין בע"כ שח
סימן י"ג בדין יום השמיני במצות מילה שח
סימן י"ד בענין כבוד אב משל אב מש

אוצרות התורה
אוצרות השות

סימן ט"ו בביאור הירושלמי אמאי לא דחי עשה
דמצה את ל"ת דחדש מש
סימן ט"ז בענין שליחות במצוות שי
סימן י"ז בענין שליח להרוג שיא
סימן י"ח בענין עדי שליחות בדבר שב"ע שיא
סימן י"ט בענין שליחות להולכה שיג
סימן כ' בענין דברים שבלב אינם דברים שיד
סימן כ"א בענין יצא קול שנתקדשה ומסבלי
והדר מקדשי שיז
סימן כ"ב בענין קידושין שאין מסורין לביאה שכ
סימן כ"ג בענין קדושת מעשר שני שכ
סימן כ"ד במה שאין אומרים בשור הנסקל
סקילתו זוהי שחיטתו שכא
סימן כ"ה בענין אתי דיבור ומבטל דיבור שכא
סימן כ"ו בענין תנאי דבני גר שכב
סימן כ"ז בענין תנאי קודם למעשה שכב
סימן כ"ח בדין תנאי בשבועת סוטה שכג
סימן כ"ט בענין לוקח עבד ע"מ לשחררו שכג
סימן ל' דין חלל הבא על בת ישראל שכג
סימן ל"א עדים וב"ד בדבר שבערוה שכד
סימן ל"ב בענין פלגין דיבורא שכד
סימן ל"ג בענין הלך אחר הפגום בחללות שכה
סימן ל"ד אין קידושין תופסין בנכרית שכה
סימן ל"ה בענין עובר ירך אמו שכה
סימן ל"ו בענין שיטת הרמב"ם ספק דאורייתא
לקולא שכט
סימן ל"ז בענין אין איסור חל על איסור שכט